

וְאָף עַל גַּב דְּאִינְהוּ תְּרֵי סְטְרֵי, תַּד הוּא. אָמַר (בראשית כח)
אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים, אֵין זֶה, לְמַהוּי בְּטִיל.
אֵין זֶה, לְאַשְׁתַּכְּחָא בְּלַחֲדוּי, קִיִּמָּא דִּילִיָּה לָאו אִיהוּ
אַלָּא בֵּית אֱלֹהִים, לְאַשְׁתַּמְּשָׂא בֵּיה וּלְמַעַבַּד בֵּיה פִּירִין,
וּלְאַרְקָא בֵּיה בְּרַכָּאן מְכַל שְׂיִיפֵי גּוּפָא. דְּהָאֵי הוּא תַרְעָא
דְּכָל גּוּפָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית כח) וְזֶה שַׁעַר
הַשָּׁמַיִם, דָּא תַרְעָא דְגּוּפָא וְדָאֵי, תַרְעָא אִיהוּ לְאַרְקָא
בְּרַכָּאן לְתַתָּא, אַחֲדִיד לְעִילָא וְאַחֲדִיד לְתַתָּא. אַחֲדִיד
לְעִילָא, דְכְּתִיב וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם. (אַחֲדִיד) לְתַתָּא, דְכְּתִיב
אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים. וְעַל דָּא וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה
נִוְרָא תַמָּקוּם הַזֶּה, וּבְנֵי נְשָׂא לָא מִשְׁגָּחֵן בִּיקָרָא דְבֵיה
לְמַהוּי בֵּיה שְׁלִים, לְעִילָא וְתַתָּא. אַתָּא אָבוּי וּנְשָׁקִיָּה.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כַּד מְלִין אֵינּוּן שְׂמַעְנָא מְפּוּמִיָּה
בְּכִינָא, וְאַמִּינָא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְלָא בְּטִיל מַעְלָמָא
חֲכַמְתָּא עַלְאָה. אֲזֻלִּינָא עֲמַהוּן עַד תַּלְתַּת פְּרָסִי, עַד
דְּעַלְנָא עֲמַהוּן לְמַתָּא. לָא סְפִיקוּ לְמִיעַל, עַד דְּשִׁדְף
הֵהוּא בַר נִשׁ לְבַרְיָה, וְאַמְרֵי לִיָּה, מְלִיךְ לָא יְהוּן לְבַטְלָה.
אַמִּינָא, הָא דְאָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, דְּמְלִין אֵלִין כְּלָהוּ
בְּרִזָּא דְחֲכַמְתָּא נִינְהוּ, וּלְאַחֲזָאָה מְלִין אַחֲרָנִין.
כַּד סִדְרָנָא מְלִין קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׂמַעוֹן. אָמַר לִי, לָא תִימָא
דְּמְלִין אֵלִין דִּינוּקָא נִינְהוּ, אַלָּא מְלִין דְרִזִּין עַלְאִין
נִינְהוּ, וְכֹלָא בְּרִזָּא דְחֲכַמְתָּא רְשִׁימִין.

(בראשית כח) וַיְדַר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי
וְגו', אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בִּיּוֹן דְּכָל הָאִי אַבְטַח לִיה
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִמְאִי לָא הָאֲמִין, דְּאָמַר (בראשית כח) אִם
יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו'. אֵלָא, אָמַר יַעֲקֹב, חֲלֵמָא
חֲלֵמָנָא, וְחֲלֵמִין מַנְיִיהוּ קְשׁוּט וּמַנְיִיהוּ לָא קְשׁוּט, וְאִם
יִתְקַיִים הָא יִדְעָנָא דְחֲלֵמָא קְשׁוּט הוּא, וְעַל דָּא אָמַר אִם
יִהְיֶה אֱלֹהִים וְגו', כִּמְה דְחֲלֵמָנָא, וְהָיָה יי לִי לְאֱלֹהִים,
אֲנָא אֶהָא מְשִׁיךְ בְּרַכָּאן מִמְבוּעָא דְנַחְלָא דְכֻלָּא, לְאֲתַר
דָּא דְאֶקְרִי אֱלֹהִים.

תָּא חַזִּי יִשְׂרָאֵל דְּאִיהוּ בְּאֲמַצְעִיתָא, כֻּלָּא נָטִיל הוּא
בְּקַדְמִיתָא מִמְקוּרָא דְכֻלָּא, וְלִבְתַּר דְּיִמְטִי לִיה,
מַנְיָה, נָגִיד וְאֲמִשִּׁיךְ לְהָאִי אֲתַר, מִשְׁמַע דְּכַתִּיב, וְהָיָה יי
לִי בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר כֻּלָּא לְאֱלֹהִים. כִּמְה דְּאֱלֹהִים, יִהָא
נָטִיר וְעֵבִיד לִי, כֻּלָּא אֵלִין טַבָּאן, אוּף אֲנָא אֶהָא מְשִׁיךְ
לִיה מֵאֲתַר דִּילִי כֻּלָּא אֵינּוֹן בְּרַכָּאן, וְיִתְחַבֵּר קְשָׁרָא דְכֻלָּא
בֵּיה. אִימְתִי, (בראשית כח) וְשַׁבְּתִי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, כֹּד
אֶהָא יְתִיב בְּדַרְגָּא דִּילִי, וְאֶהָא יְתִיב בְּדַרְגָּא דְשָׁלוֹם
לְתַקְנָא בֵּית אָבִי, וְשַׁבְּתִי בְּשָׁלוֹם דְיִיקָא, כִּדִּין וְהָיָה יי
לִי לְאֱלֹהִים.

דְּבַר אַחַר וְשַׁבְּתִי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, דְּתַמָּן הוּא
אַרְעָא קַדִּישָׁא, תַּמָּן אֲשַׁתְּלִים. וְהָיָה יי לִי

לְאֱלֹהִים. בְּאֶתֶר דָּא, אֲסִלֵּק (אסְתִּלֵּק) מְדִרְגָּא דָּא לְדִרְגָּא
אֲחֵרָא כְּדִקְא יְאוּת, וְתַמְן אֶפְלַח פּוּלְחָנִיה.

רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים סד) דְּבִרֵי עֲוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי
פִּשְׁעֵינוּ אֶתְהָ תְּכַפְּרֵם. הֵא קָרָא קִשְׁיָא, דְּלָאוּ סוּפִיָּה
רִישִׁיָּה, וְלָאוּ רִישִׁיָּה סוּפִיָּה. אֲלָא דְּוֹד בְּעָא עַל גְּרַמִּיָּה,
וּלְבַתֵּר בְּעֵיָא עַל כִּלְא. דְּבִרֵי עֲוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי. אָמַר דְּוֹד,
אֲנָא יַדְעֵנָא בְּגַרְמִי דְּחַבְנָא, אֲבָל כִּמְהָ חֵיִיבִין אֵינוֹן
בְּעַלְמָא, דְּאֵתְגָבְרוּ חוּבִיָּהוּ עַלִּיָּהוּ יַתִּיר מִנִּי. הוּאִיל וְכֹן,
לִי (דף קנא ע"א) וְלַהּוֹן, פִּשְׁעֵינוּ אֶתְהָ תְּכַפְּרֵם.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּחֵיִיבִין סְגִיָּין בְּעַלְמָא, אֵינוֹן
סְלִקִּין, עַד הֵהוּא אֶתֶר דְּסַפְרֵי דְּחֵיִיבִיא אֶתְפַּתְחוּ,
כִּמְהָ דָּאֵת אָמַר, (דניאל ז) דִּינָא יְתִיב וְסַפְרִין פְּתִיחוּ, וְהֵהוּא
סַפֵּר (דִּינָא עֲלֵהָ קִימָא), (נ"א לְעִילָא מְרִישִׁיָּה דְּדוּד אֵיחֻו) בְּגִינִי כִּף, דְּבִרֵי
עֲוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי, וְעַל דָּא פִּשְׁעֵינוּ אֶתְהָ תְּכַפְּרֵם.

יַעֲקֹב, כְּגִוּוֹנָא דָּא בְּגִין כִּף לָא הֵימִין, אִי תִימָא דְּלָא
הֵימִין בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא. אֲלָא, דְּלָא
הֵימִין בֵּיהּ בְּגַרְמִיָּה, דִּילְמָא יְחֻוב, וְהֵהוּא חוּבָא, יִמְנַע
לִיהּ, דְּלָא יְתוּב בְּשָׁלָם וַיִּסְתַּלֵּק נְטִירוּ מִנִּיהּ, וּבְגִין כִּף,
לָא הֵימִין בְּגַרְמִיָּה. וְהִיָּה יִי לִי לְאֱלֹהִים, אֶפִּילוּ רַחֲמֵי, כַּד
אֵיתוּב בְּשָׁלָם, אֲשׁוּי לְקַבְּלֵי לְדִינָא, בְּגִין (ס"א דְּהָא) דְּאֲנָא
פִּלַּח קַמִּיָּה תְּדִיר.

אָמַר רַבִּי אַחָא, אָמַר יַעֲקֹב, הַשְׁתָּא לָא אֶצְטְרִיכְנָא
לְדִינָא, כִּד אִיתּוּב לְבֵית אַבָּא, אַתְּכְּלִילְנָא בְּדִינָא
וְאַתְקַשְׁר בֵּיהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָאוּ הֲכִי, אֶלָּא אָמַר,
הַשְׁתָּא אִם יְהִיָּה אֱלֹהִים עִמָּדִי, דִּינָא אֶצְטְרִיכְנָא לְנִטְרָא
לִי, עַד דְּאִיתּוּב בְּשָׁלָם לְבֵית אַבָּא, אֲבָל כִּיּוֹן דְּאִיתּוּב
בְּשָׁלָם, אַתְּכְּלִילְנָא רַחֲמֵי בְּדִינָא, וְאַתְקַשְׁר בְּקִשּׁוּרָא
מִהִימְנָא, לְאַכְלָלָא כֹּלָא כֹּחַד. (בראשית כח) וְהָאֲבֹן הַזֶּה אֶת
אֲשֶׁר שָׁמְתִי מִצְבָּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים. דְּהָא כְּדִין יְהֵא כֹּלָא
קִשּׁוּרָא חֲדָא, וְהָאִי אֲבֹן אַתְּבִרְכָא מִימִינָא וּמִשְׁמָאלָא,
אַתְּבִרְכָא מֵעִילָא וּמִתַּתָּא, בְּגִין (ד'א) דְּאֵתֵן מֵעֶשְׂרָא מְכֹלָא.
אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָא כְּתִיב, (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי
הַמָּקוֹם. וְאִי תִימָא דְּאֲבָנָא דָּא, עֲלָאָה (על) כִּמְה
(קמ"ז ע"ב) אֲבָנִין לְאַתֵּר מוֹתְבִיָּה, לְמִשְׁרֵי עֲלִיָּהּ, (נ"א הָאִי
דְּכְתִיב) וְהָא כְּתִיב וְהָאֲבֹן הַזֶּה אֶתְּ אֲשֶׁר שָׁמְתִי מִצְבָּה, (נ"א עֲלִיּוֹנָה
מִבְּעֵי לִיָּה). בְּגִין (נ"א כִּיּוֹן) דְּאָמַר (בראשית כח) אֵין זֶה פִּי אִם בֵּית
אֱלֹהִים, הֲכָא אָרִים לָהּ קָמָא עֲלָאָה, בְּגִין דְּתִלָּא כֹּל
שְׁבַחָא דְּזֶה בָּהּ, דְּאֵין זֶה לְקִיָּמָא (לְתַתָּא) פִּי אִם בֵּית
אֱלֹהִים. וְשִׁפִּיר. וְעַל דָּא אֲשֶׁר שָׁמְתִי מִצְבָּה כְּתִיב.
יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים לְעֵלְמִין, בֵּית אֱלֹהִים, בֵּית יִי מִיבְעֵי
לִיָּה, כִּמְה דְּאֵת אָמַר, (עזרא א) לְכוּנֵן אֶת בֵּית יִי. וְכוּן
(תהלים קכב) בֵּית יִי נִלְךְ. אֶלָּא, אַתֵּר דְּבִי דִינָא אִיְהוּ מִתְרִין

סְטָרִין עֲלָאִין, מִסְטָרָא דְיוֹבְלָא, דְאִיהוּ אֱלֹהִים חַיִּים.
וּמִסְטָרָא דְיִצְחָק אֱלֹהִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹבְלָא, אֵף עַל גַּב דְּדִינִין (נִפְקִין)
מִתְעָרִין מִינָהּ, וְכֻלְהוּ רַחֲמֵי (וְדִינִין), כֹּל חֵידוּ מִינָהּ
נִפְקִין, וְהוּא חֲדוּתָא (ס"א וְהוּא חֵירוּתָא) דְכֻלָּא. אָלָא בֵּית
אֱלֹהִים, סְטָרָא דְדִינָא קִשְׂיָא, אִי לְטַב, בְּסְטָרָא (דְיוֹבְלָא)
דְשִׁמְאָלָא, אֶתְעַר בֵּיהּ רַחֲמוּתָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שִׁיר
הַשִּׁירִים ב) שְׁמָאלוּ תַחַת לְרַאשֵׁי. אִי לְבִישׁ, בְּסְטָרָא
דְשִׁמְאָלָא, אֶתְעַר בֵּיהּ דִּינָא קִשְׂיָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר,
(יִרְמִיָּה א) מִצָּפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה עַל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ, וְדַאי
בֵּית אֱלֹהִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בֵּית אֱלֹהִים הֵינּוּ דְכַתִּיב,
(תְּהִלִּים מו) קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. אִית מֶלֶךְ סֵתֵם, וְאִית מֶלֶךְ רַב,
וְדַאי עֲלֵמָא עֲלָאָה, מֶלֶךְ רַב אִיהוּ, וְדַא הוּא (שם) קִרְיַת
מֶלֶךְ רַב.

רַבִּי חַיִּיא וְרַבִּי חֲזַקְיָה, הָווּ יְתִבֵי תַחֲוֹת אֵילָנֵי דְחַקְל
אוֹנוּ, אֲדַמוּף רַבִּי חַיִּיא, חָמָא לֵיהּ לְאַלְיָהּ, אָמַר
מִקְסָטִיטוּרָא דְמַר, חַקְלָא נָהִיר. אָמַר, הַשְׁתָּא אֶתִּינָא
לְאוּדְעָא, דִּירוּשָׁלַם קָרִיב אִיהוּ לְאַתְחַרְבָּא, וְכֹל אֵינוֹן
קִרְתִּין דְחַכְמֵיָא. בְּגִין דִּירוּשָׁלַם דִּינָא אִיהוּ, וְעַל דִּינָא
קִימָא, וְעַל דִּינָא אֶתְחַרְבַּב, וְהָא אֶתִּיְהִיב רְשׁוּ לְסַמְא"ל
עֲלָהּ, וְעַל תְּקִיפֵי עֲלֵמָא, וְאַתִּינָא לְאוּדְעָא לְחַכְמֵיָא

דִּילְמָא יוֹרְכוּן שְׁנַי דִּירוּשְׁלָם, דְּהָא כָּל זְמַנָּא דְּאוּרֵייתָא
 אֲשַׁתְּכַח בֵּהּ, הִיא קִימָא. בְּגִין דְּאוּרֵייתָא אֵילְנָא דְּחַיֵּי
 דְּקִימֵי עֲלֵהּ, (תרי נוסחי אינון) כָּל זְמַנָּא דְּאוּרֵייתָא אֲתַעַר
 לְתַתָּא אֵילְנָא דְּחַיֵּי לָא אַעֲדֵי לְעֵילָא, פֶּסֶק אוּרֵייתָא
 לְתַתָּא אֵילְנָא דְּחַיֵּי אֲסַתְּלַק (מִינְהָ) מֵעֲלָמָא.

וְעַל דָּא, כָּל זְמַנָּא דְּחַכְמֵי יַחְדוּן בֵּהּ בְּאוּרֵייתָא, לָא
 יְכִיל סְמַא"ל בְּהוּ, דְּהָא כְּתִיב, (בראשית כז) הַקּוֹל קוֹל
 יַעֲקֹב וְהִידִים יְדֵי עֶשָׂו, דָּא הוּא אוּרֵייתָא עֲלָאָה, דְּאֶקְרִי
 קוֹל יַעֲקֹב, בְּעוֹד דְּהָהוּא קוֹל לָא פֶּסֶק, דְּבוּר שְׁלֹטָא
 וַיִּכְלָא, וְעַל דָּא לָא אֲצַטְרִיךְ אוּרֵייתָא לְמַפְסַק. (ל"ג ע"א)
 וְאֲתַעַר (דף קנא ע"ב) רַבִּי חַיֵּיא, וְאֶזְלוּ וְאָמְרוּ מַלְה דָּא
 לְחַכְמֵיִא.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, כִּלְא יְדַעִין דָּא, וְהַכִּי הוּא, דְּכְתִיב,
 (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שָׁוָא שָׁקֵד שׁוֹמֵר,
 אֲלִין אַנּוּן דְּמִשְׁתְּדַלִּין בְּאוּרֵייתָא, קִרְתָּא קְדִישָׁא קִימָא
 עֲלֵייהוּ, וְלֹא עַל גְּבָרִין תִּקְיִפִין דְּעֲלָמָא, הֵינּוּ דְּכְתִיב אִם
 ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר וְגו'.

סְתָרֵי תוֹרָה

(בראשית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר
 בְּשׂוּדָה וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי
 צֹאן רוֹבְצִים עָלֶיהָ. בָּאָר,
 דְּרָגָא דְּאָדוּן כָּל הָאָרְץ.

(בראשית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר
 בְּשׂוּדָה וְגו'. רַבִּי
 יְהוּדָה פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים ג)
 מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבִרְחוֹ מִפְּנֵי

בְּשֹׁדָה, חָקַל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין.
 שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן, תֵּלַת דְּרָגִין
 עֲלָאִין קַדִּישִׁין, מִתְתַּקְּנֹן עַל
 הַהוּא בִּירָא, וְאִינוּן, נְצִ"ח
 וְהוּ"ד וְיִסּוּדָא דְעֲלָמָא. וְאֵלִין
 מְשַׁכִּין מֵיָא מְלַעֲיֵלָא, וּמְלִיִּין
 לְהָאֵי בִּירָא.

בְּגִין דְּהַהוּא מְקוּרָא, יִסּוּדָא
 דְעֲלָמָא, כַּד שָׁאֲרֵי בְּגוּ הַהוּא
 בִּירָא, עָבִיד פִּירֵי וְנִבְיַע
 תְּדִיר, וְאַתְּמֵלִיא הַהוּא בִּירָא
 מִנִּיה. כִּיּוֹן דְּאַתְּמֵלִיא, וְדָאֵי
 (בראשית כט) כִּי מִן הַבָּאָר הַהִיא
 יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים, אֵלִין אִינוּן כֹּל
 אוֹכְלוּסִין וּמְשַׁרְיִין קַדִּישִׁין,
 דְּכֻלְהוּ שְׁקִיִּין וְשִׁתְּאֵן מֵהַהוּא
 בִּירָא, וְכֹל חַד וְחַד כְּמָה
 דְּאַתְחֲזִי לִיה.

אַבְשָׁלוּם בְּנוֹ. הָאֵי קָרָא
 אֲתַעְרוּ בֵּיה חֲבֵרִיא. אֲבַל
 מְזִמּוֹר לְדוּד, אִמַּאי קָאֲמַר
 שִׁירָה, אֵי בְּגִין דְּבִרִיה אִיהוּ
 דְקָם עֲלִיה, קִינָה יִתִּיר
 מִבְּעֵי לִיה, דְּהָא אֲבַאִישׁ
 עֲלוֹי דְּבַר נֶשׁ זַעִיר
 מְקַרִּיבּוֹי, מְדַאֲחֲרָא סְגִי.
 אֶלָּא, מְזִמּוֹר לְדוּד, אֲמַר
 שִׁירָה, וְהָכִי בְּעֵי דוּד,
 דְּחֻשִׁיב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 סְלִיק לִיה חוּבּוֹי לְהַהוּא
 עֲלָמָא. כִּיּוֹן דְּחֻמָּא, דְּהָכָא
 בְּהָאֵי עֲלָמָא בְּעֵי לְמַגְבִּיה
 מִנִּיה, חֲדֵי.

תוספתא

(בראשית כ"ט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בְּשֹׁדָה. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כְּתִיב (ישעיה נא)
 שָׁמְעוּ אֵלֵי רוּדְפֵי צֶדֶק, אִינוּן דְּתַבְּעֵי רְזָא דְמַהִימְנוּתָא, אִינוּן דְּאַתְדַּבְּקוּ
 בְּקִשׁוּרָא דְמַהִימְנוּתָא, אִינוּן דִּידְעִין אַרְחוּי דְמִלְכָא עֲלָאָה.
 כַּד סְלִיקוּ תְרִין, וְנִפְקוּ לְקַדְמוֹת חַד, מְקַבְּלִין לִיה בֵּין תְרִין דְרוּעִין. תְרִי
 נַחְתִּי לְתַתָּא, תְרִין אִינוּן, חַד בֵּינֵיהוּ. תְרִין אֵלִין מוֹתְבָא דְנִבְיָא, אֲתַר
 דִּינְקֵי בֵיה, חַד בֵּינֵיהוּ, דְאִיהוּ אֲתַחְבַּר בְּכֻלָּא, הוּא נְטִיל כְּלָא.

תו, דְּחָמָא דְּעֵלְאֵי מְנִיָּה
 הוּוּ בְּעֵלְמָא, דְּקָא
 בְּרַחוּ, וְכֻלְהוּ בְּלַחֲוֵיִיהוּ.
 יַעֲקֹב עָרַק, דְּכְתִיב, (הושע יב)
 וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שָׂדֵה אַרְם,
 וְעָרַק בְּלַחֲוֵיִי. מֹשֶׁה עָרַק,

דְּכְתִיב, (שמות ב) וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה, וְעָרַק בְּלַחֲוֵיִי.
 וְדוֹד בְּרַח, כָּל אֵינֹן שׁוֹלְטָנֵי אַרְעָא, וְכָל אֵינֹן גִּיבְרֵי
 אַרְעָא, וְרִישֵׁיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, כְּלָהוּ עָרַקִין עֲמִיָּה וְסַחְרִין
 לֵיה, מִימִינִיָּה וּמִשְׂמָאלֵיה, לְנִטְרָא לֵיה מִכָּל סַטְרִין, כִּיּוֹן
 דְּחָמָא שְׂבַחָא דָא, אָמַר שִׁירְתָא.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּלָהוּ אַעְרָעוּ בְּהַאי בְּאָר. וְדוֹד אֲמַאי
 לָא אַעְרָע בֵּיה. אֱלָא, דָּוִד מְאָרֵי דְבָבוּ, הָוָה
 לְקַבְלֵיה, (דבירא) בְּהַהוּא זְמַנָא, וּבְגִין כְּךָ, לָא אַעְרָע בֵּיה.
 לִיעֲקֹב וּמֹשֶׁה, בְּחֻדָּה קַבִּיל לֹוֹן הַאי בְּאָר, וּבְעָא

תוספתא

ההוא בִּירָא קַדִּישָׁא קָאִים תְּחוֹתֵיהוּ, חֻקְלָא דְתַפּוּחִין קַדִּישִׁין אִיהוּ. מְהַאי
 בִּירָא מִתְשַׁקְּיָין עֲדָרִיא, כָּל אֵינֹן רְתִיכִין, כָּל אֵינֹן מְאָרֵי גִדְפִין. ג'
 קִימִין רְבִיעִין (קִימִין) עַל הַאי בִּירָא, הַאי בִּירָא מְנִיָּהוּ אֲתַמְלִי, הֵדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (בראשית כט) כִּי מִן הַבְּאֵר הַזֶּה יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְגו'. דָּא אַדְנִי
 אֲתַקְרִי, עַל דָּא כְּתִיב, (דברים א) אֲדָנִי אֱלֹהִים אֲתָהּ הַחִילוֹת, וְכְתִיב, (דניאל
 ז) וְהָאֵר פְּנִיָּה עַל מְקַדְשָׁהּ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדָנִי. אַדוֹן כָּל הָאָרְצִין, הֵדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (יהושע א) הִנֵּה אַרְוֹן הַבְּרִית אַדוֹן כָּל הָאָרְצִין. (ע"כ תוספתא)

לְאֶתְקַרְבָּא בְּהַדְיֵיהוּ, וְעַל דָּא פִּיּוֹן דְּחָמָא לֹוֹן הָאִי בְּאָר
סְלִיקוּ מִיָּא לְגַבְיֵיהוּ, כְּאַתְתָּא דְּחַדְיָאֵת עִם בְּעֵלָהּ.

וְאִי תִימָא הָא אֵלֵיהּ בְּרַח וְלֹא אֶעְרַע בֵּיהּ, אִמָּאִי.
אָלָא, אֵלֵיהּ לְתַתָּא מִן בְּאָר הוּא, וְלֹא לְעֵילָא,
כְּמָה דְּהוּוּ מִשָּׁה וַיַּעֲקֹב, וּבְגִין כֶּף (מ"ז ע"ב), מִלְּאָךְ אֵיהוּ,
וְעֵבִיד שְׁלִיחוּתָא, וּבְגִין דִּי־עֲקֹב וּמִשָּׁה, לְעֵילָא אֵינּוֹן מִן
הַבְּאָר, בְּאָר חַדְיָ לְגַבְיֵיהוּ, וְסְלִיק לְקַבְּלָא לֹוֹן, כְּאַתְתָּא
דְּחַדְיָאֵת לְגַבְיָ בְּעֵלָהּ, וּמְקַבְּלָא לֵיהּ.

וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאָר בְּשָׂדֵהּ, רָזָא אֵיהוּ, דְּחָמָא הָאִי בְּאָר
לְעֵילָא, דָּא כְּגוּוֹנָא דָּא, כְּתִיב, (בראשית כט) שְׁלֹשָׁה
עֶדְרֵי צֹאן רוֹבְצִים עָלֶיהָ, אִי אֵינּוֹן (דף קנב ע"א) שְׁלֹשָׁה, אִמָּאִי
כְּתִיב, (בראשית כט) וְנֹאסְפוּ שָׂמָה כָּל הָעֶדְרִים. אָלָא, אֵינּוֹן
שְׁלֹשָׁה, דְּרוֹם, מְזֻרְחָ, צָפוֹן. דְּרוֹם מֵהָאִי סְטָרָא, וְצָפוֹן
מֵהָאִי סְטָרָא, וּמְזֻרְחָ בֵּינֵיהוּ, וְאֵלֵין קִיִּימִין עַל הָאִי בְּאָר
וְאַחֲדָן לֵיהּ, וּמְלִיִין לֵיהּ. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין, (בראשית כט) כִּי
מִן הַבְּאָר הֵהִיא יִשְׁקוּ הָעֶדְרִים. הֵיִינוּ דְכְתִיב, (תהלים קד)
יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי.

וְנֹאסְפוּ שָׂמָה כָּל הָעֶדְרִים, סְתָרֵי תוֹרָה

הֵיִינוּ דְכְתִיב, (קהלת) וְנֹאסְפוּ שָׂמָה כָּל
הָעֶדְרִים, וְנֹאסְפוּ שָׂמָה
הָעֶדְרִים, לָא כְּתִיב, אָלָא כָּל
הַיָּמִים. (בראשית כט) וּגְלָלוּ אֶת

הַעֲדָרִים, מִשְׁרֵיָן קִדְיִשִׁין
 לְעֵילָא, וּמִשְׁרֵיָן קִדְיִשִׁין
 לְתַתָּא, אֵלִין בְּשִׁירִין
 וְתוֹשְׁבֵיחֻן לְעֵילָא, וְאֵלִין
 בְּצִלּוֹתֵין וּבְעוֹתֵין לְתַתָּא, אֵלִין
 וְאֵלִין מִיַּד (בראשית כט) וְגִלְלוּ
 אֶת הָאָבֹן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר,
 מִגְּנֻדְרִין לָהּ, וּמַעֲבָרִין לָהּ מִן
 קוֹדֶשָׁא וְאֶסְתְּלִיק מִן דִּינָא.
 מִיַּד וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֶּאֱזָן, נִטְלוּ
 מִלְּאָכִי עֲלָאֵי לְעֵילָא, וְנִטְלֵי
 יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא.

לְבַתֵּר וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאָבֹן, עַל
 מִימְרָא, דְּהָאֵי בְּאֵר,
 לְאֶתְעֵטְרָא (ס"א לְאֶתְעֵתְדָא)
 קַמִּיהָ, וְלִמְתַּבַּע דִּינָא דְעֵלְמָא,
 לְאֶתְנַהֲגָא עֵלְמָא בְּדִינָא, וְהָכִי
 אֶצְטְרִיף דְּהָא לֹא יְכִיל עֵלְמָא
 לְמִיקָם אֵלָא עַל דִּינָא, לְמַהוּי
 כִּלְא בְּקִשׁוּט וְזָכוּ.

כִּיּוֹן דְּאֶשְׁתְּלִים יַעֲקֹב, לֹא
 אֶצְטְרִיף לְהָאֵי אָבֹן סִיּוּעָא
 אַחֲרָא, מַה כְּתִיב (בראשית כט)
 וַיִּגֹּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאָבֹן.
 וַיִּגַּל וַיִּגְלָלוּ, וְלֹא כְּתִיב וַיִּסֶּר

הָאָבֹן, מִעֲבִירִין מִינָהּ תְּקִיפוּ
 דְּדִינָא קִשְׂיָא, הֵהוּא דְּגִלִּיד
 וְקִרְיִשׁ, (ס"א מִיּוֹן דִּיכְרִיָן) דְּכִדִּין
 אֶקְרִי אָבֹן, וְלֹא נִפְקֵי מִינָהּ
 מִיַּיָּא לְבַר. וְכַד אֵינּוֹן נַחֲלִין
 אֶתְיִין, אֶתְתַּקֵּף דְּרוֹם דְּאִיהוּ
 יְמִינָא, וְלֹא יְכִלָּא צְפוֹן
 לְמִקְרֵשׁ מִיּוֹן, כְּהָאֵי נַהֲרָא,
 כַּד מִימּוּי סַגִּיאִין, לֹא
 גִּלִּידִין וְקִרְשֵׁי מִיָּא, כְּנַהֲרָא
 דְּמִימּוּי זְעִירִין.

וְעַל דָּא, כַּד אֵינּוֹן נַחֲלִין
 אֶתְיִין, אֶתְתַּקֵּף (כ"ט ע"ב)
 דְּרוֹם דְּאִיהוּ יְמִינָא, וּמִיּוֹן
 אֶשְׁתְּרִיין, וְנִגְדִין וְאֶשְׁקִיין
 עֲדָרִיא, כְּמַה דְּאֶמְרוֹן
 דְּכְתִיב יִשְׁקוּ כָּל חֵייתוֹ שְׂדֵי.
 (בראשית כט) וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאָבֹן
 עַל פִּי הַבְּאֵר, לְמִקּוֹמָהּ,
 בְּגִין דְּעֵלְמָא אֶצְטְרִיף דִּינָא
 דִּילָהּ, דְּתַהוּי בְּדִינָא
 לְאוֹכְחָא בֵּיהּ חֵיִיבִיא.

וְהַסִּירוּ. אֶלָּא וַגְּלִלוּ, הֵינּוּ
 עֲרֻבֹבָא דְשֵׁטֶן, דְּמַעְרַבְבִּין
 לֵיהּ, דְּלֹא יָכִיל לְקַטְרְגָא.
 וַיַּעֲקֹב בְּלַחֲוֵדִיהּ, לָא אַצְטְרִיף
 לְסִיּוּעָא אַחְרָא, אֶלָּא אִיהוּ
 בְּלַחֲוֵדִיהּ, דְּהָא שְׁלִימוּ
 דְאַבְהֶתָּא הָהּ יַעֲקֹב, דְּכִיּוֹן
 דִּיכִיל בִּיהּ בַּעֲשׂוּ בַּהֲאֵי עַלְמָא
 יָכִיל לְעֵילָא. וּבְכֻלָּא אַצְטְרִיף
 עוֹבְדָא.

תְּרִין עַלְמִין אַחְסִין יַעֲקֹב, חַד
 עַלְמָא דְאַתְגְּלִיא, וְחַד עַלְמָא
 דְאַתְכַּסֵּיא כְּגוֹוָנָא דְלַהוֹן
 מְמֵשׁ, מַחַד נְפָקוּ שֵׁית שְׁבַטִין,
 וּמַחַד נְפָקוּ תְּרִין שְׁבַטִין.
 עַלְמָא דְאַתְכַּסֵּיא אֲפִיק שֵׁית
 סְטְרִין, עַלְמָא דְאַתְגְּלִיא אֲפִיק
 תְּרִין, וְאֵינּוֹן תְּרִין פְּרוּבִין
 דְתַחֲוֹתָהּ, וַיַּעֲקֹב בֵּין תְּרִין
 עַלְמִין אֲשֶׁתַּכַּח, בְּדִיוֹקְנָא
 דְלַהוֹן מְמֵשׁ, וּבְגִין כֹּף כָּל

מְלוֹי דְלֵאָה הוּוּ בְּאַתְכַּסֵּיא, וּדְרַחֵל בְּאַתְגְּלִיא.

תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב כַּד הָהּ
 יְתִיב עַל בֵּירָא, וְחָמָא
 מִיָּא דְסַלְקִין לְגַבִּיהּ, יַדַּע
 דְתַמָּן תּוֹדְמָן לִיהּ אֲתַתִּיהּ.
 וְכֵן בְּמִשָּׁהּ, כַּד יְתִיב עַל
 בֵּירָא, פִּיּוֹן דְחָמָא דְמִיָּא
 סַלְקִין לְגַבִּיהּ, יַדַּע דְאַתְתִּיהּ
 אֲזַדְמִינַת לִיהּ תַמָּן, וְהַכִּי הָהּ
 לִיהּ לְיַעֲקֹב, דְתַמָּן אֲזַדְמִינַת
 לִיהּ אֲתַתִּיהּ, כְּמָה דְכְּתִיב,
 (בראשית כט) עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם
 וְרַחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאֵן, וַיְהִי
 כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל
 וְגו'. מִשָּׁהּ, דְכְּתִיב, (שמות ו)
 וַיָּבֹאוּ הָרוּעִים וַיִּגְרְשׁוּם
 וְגו', וְתַמָּן אֲזַדְמִינַת לִיהּ
 צְפוּרָה, (דף קנב ע"ב) בְּגִין דְהָהּוּא
 בְּאֵר גְּרָמָא לוֹן.

תָּא חֲזִי הָאִי בְּאֵר, שְׁבַע זְמַנִּין כְּתִיב בְּפִרְשָׁתָא דָּא, בְּגִין
 דְּאִיהוּ רְמִזוּ לְשִׁבְעָה. וְהָכִי אֶקְרִי בְּאֵר שְׁבַע, (ובגין) בְּאֵר
 דָּא, אֲדַפְרֵי שְׁבַע זְמַנִּין בְּפִרְשָׁתָא דָּא. דְּכְתִיב, (בראשית כט)
 וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בַּשָּׂדֶה. כִּי מִן הַבְּאֵר הִתְיַא. וְהָאֲבָן גְּדוֹלָה
 עַל פִּי הַבְּאֵר. וְנֹאסְפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֵדְדִים וְגו' מֵעַל פִּי
 הַבְּאֵר. וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאן וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי הַבְּאֵר.
 וַיִּגְלְלוּ אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וַיִּגַּל אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי
 הַבְּאֵר. הָא שְׁבַעָה. וּבּוֹדָאי דְּהָכִי הוּא.

בְּמִשָּׁה לָא כְּתִיב אֱלֹא זְמַנָּא חֲדָא, דְּכְתִיב, (שמות ב) וַיֵּשֶׁב
 בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר. בְּגִין דְּמִשָּׁה, (כ"ד
 ע"א) אֶתְפָּרֵשׁ מִכָּל וְכָל מִבֵּיתָא דְּלִתְתָּא, וַיַּעֲקֹב לָא
 אֶתְפָּרֵשׁ כָּלֵל. בְּמִשָּׁה חֲדָא, כְּמָה דְּכְתִיב, (שיר השירים ו) אַחַת
 הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי. אַחַת הִיא לְאִמָּהּ. וּבְגִין כֶּךָ מִשָּׁה
 מְאֲרִיָּה דְּבֵיתָא הוּא, וְאֶסְתַּלַּק לְעֵילָא, בְּמִשָּׁה כְּתִיב, (שמות
 ב) וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר, בִּיעֲקֹב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בַּשָּׂדֶה, וְלֹא
 כְּתִיב וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר.

דְּבַר אַחַר (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרְנָה,
 רַבִּי אַבָּא פִּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) אֲשֶׁרִי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט
 עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. אֲשֶׁרִי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט, זְכָאִין
 אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֹון אֲוִרֵיתָא
 דְּקָשׁוּט לְאַשְׁתַּדְּלָא בָּהּ יִמְמָא וְלִילִי. דְּהָא כָּל מֵאן

דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, אֵית לִיה חִירוּ מִכְּלָא, חִירוּ מִן
 מוֹתָא דְּלֹא יִכָּלֵא לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ, וְהָא אוֹקְמוּהָ. בְּגִין
 דְּכָל מָאן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא וְאֶתְאַחֵיד בֵּיהּ, אֶתְאַחֵיד
 בְּאִילָנָא דְּחַיִּי. וְאִי אֲרַפִּי גְרַמִּיה מֵאִילָנָא דְּחַיִּי, הָא
 אִילָנָא דְּמוֹתָא שְׂרִיא עֲלוּי, וְאֶתְאַחֵיד בֵּיהּ. הֲדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, (משלי כד) הַתְּרַפִּית בְּיוֹם צָרָה צָר כַּחֲכָה. הַתְּרַפִּית,
 אִי אֲרַפִּי יְדוּי מֵאוֹרֵייתָא.

בְּיוֹם צָרָה צָר כַּחֲכָה, מֵאִי צָר כַּחֲכָה. צָר כַּח כָּה, דְּהָא
 אִיהִי תְּדִיר לְיַמִּינָא. וְנִטְירוּ דִּילָהּ תְּדִיר עַל בַּר נָשׁ
 כַּד אָזִיל בְּאוֹרְחוּי דְּאוֹרֵייתָא, וְכַדִּין דְּחִי לִיה לָרַע לְבַר
 דְּלֹא יִקְרַב לְגַבִּיהּ דְּבַר נָשׁ, וְלֹא יִכִּיל לְקַטְרָגָא לִיה. וְכַד
 בַּר נָשׁ אֲסִי מֵאֲרַחוּי דְּאוֹרֵייתָא וְאֶתְרַפִּי מִנָּה, כְּדִין צָר
 כַּח כָּה, בְּגִין דְּהָהוּא רַע, דְּאִיהוּ שְׂמַאלָא שְׁלִיט עֲלֵיהּ
 דְּבַר נָשׁ, וְדְחִי לִיה לְהָאִי כָּה לְבַר, עַד דְּדַחֲקִיק לִיה אֶתְר
 בְּעַקּוּ.

דְּבַר אַחַר צָר כַּחֲכָה, דְּכַד בַּר נָשׁ אַחֵיד בְּאֲרַחֵי
 דְּאוֹרֵייתָא, אֶתְרַחִים לְעִילָא וְאֶתְרַחִים לְתַתָּא,
 וְרַחֲמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שמואל
 ב יב) וַיִּי אֶהְבוּ, דְּהָהוּ רַחֲמֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְרַחֲמִים
 לִיה. וְכַד בַּר נָשׁ אֲסִי מֵאֲרַחֵי דְּאוֹרֵייתָא, כְּדִין צָר כַּח
 כָּה, צָר דִּילִיהּ, וּמֵאֲרִי דְּבַבוּ אִיהוּ לְגַבִּיהּ, וְשְׁלִיט עֲלוּי

הָהוּא דְאֶקְרִי רַע. עַד דְּמִקְטָרְג בֵּיה בֵּיה אֵי עֲלָמָא,
וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי.

תָּא חֲזִי, הָאִי רַע דְּאִיהוּ יִצְר הָרַע, שְׁלִיט עַל עֲלָמָא
בְּכַמְה סְטָרִין. וְכַמְה שְׁלִטְנוּ אֵית לִיה בְּעֲלָמָא, וְאִיהוּ
חֲזִיא תְּקִיפָא דְחָב בֵּיה אָדָם, וְכַשְׁלִין בֵּיה בְּנֵי עֲלָמָא,
וּמְשֻׁכֵי לִיה עֲלֵייהוּ, עַד דְּאֶפִּיק לֹון נְשֻׁמְתֵייהוּ.

וְתָא חֲזִי, כַּד אִיהוּ שְׁלִיט, שְׁלִיט עַל גּוֹפָא. (שלח לך קע"ב
ע"ב) וְכִיּוֹן דְּעַל גּוֹפָא שְׁלִיט, נְשֻׁמְתָא נְפָקָא מִנִּיהּ,
בְּגִין דְּגוֹפָא אֶסְתָּאב, וְנְשֻׁמְתָא סִלְקָא. וְלֹא שְׁלִיט עֲלֵיהּ
עַד דְּנִטִּיל רִשׁוּ. וְכַמְה אֵינוּן דְּאֵתִין מְסֻטְרִיהּ, וְשְׁלִטִין
עַל עֲלָמָא. וְהָא תְּנִינן דְּכָל עוֹבְדִין דְּעֲלָמָא דְּאֵתְעֵבִידוּ,
וְשְׁלִטֵי בְּהוּ, וְאֵית לִיה מִמֶּנּוּן וְשֻׁמְשִׁין, כְּלָהוּ שֻׁמְשִׁין
בְּעוֹבְדִין דְּעֲלָמָא.

וְעַל דָּא אִיהוּ קִץ דְּשֻׁמְאָלָא, וְהָא (ס"ב ע"ב) אוֹקְמוּהּ, דְּאֵית
קִץ לִימִינָא, וְאֵית קִץ לְשֻׁמְאָלָא, וְהָאִי קִץ
דְּשֻׁמְאָלָא, אִיהוּ קִץ כָּל בְּשָׂר. קִץ כָּל בְּשָׂר אֶקְרִי, קִץ
כָּל רוּחָא לָא אֶקְרִי, וְרוּזָא דְּמִלְהָ, דָּא אִיהוּ קִץ (כָּל בְּשָׂר)
וְדָא אִיהוּ קִץ, דָּא קִץ עַל (ס"ב ע"ב) בְּשָׂרָא וְדָא עַל רוּחָא.
בְּגִין כִּפּ, דָּא פְּנִימֵי וְדָא חִיצוֹן. דָּא יְמִינָא, וְדָא שֻׁמְאָלָא.
דָּא קְדִישָׁא, וְדָא מְסֻבָּא. וְהָא אוֹקְמוּהּ.

וְתָא חֲזִי, רוּזָא עֲלָאָה קְדִישָׁא דְּמַהִימְנוּתָא, רוּזָא דְּעֲלָמָא

דְּדַכּוּרָא וְעֵלְמָא דְנוֹקְבָא, וְכֹל קְדוּשָׁא דְקַדְיִשִׁין בֵּיהּ,
 וְכֹל רִזִי דְמַהִימְנוּתָא מֵהֶכָּא נִפְקוּ. וְכֹל חֵיִין וְכֹל חִירוּ וְכֹל
 טָבִין וְכֹל ^(דף קנג ע"א) נְהוּרִין מֵהֶכָּא אֵינּוּן, וְכֹל בְּרַכָּאן וְטִלִי
 נְדַבָּאן וְכֹל רְחִימוּ דְרְחִימוּתָא פֿלֵא מִסְטָרָא דָא, רִזָּא
 דְדַרוּם.

מִסְטָרָא דְצִפּוֹן מִתְפֿשֿטִי דְרַגִּין, עַד דְמָטָא לְתַתָּא
 קְסִטּוּפָא דְדַהֲבָא, בְּסִטָּרָא מִסָּאבָא, לְכֹלּוּכָא
 דְמִסָּאב, וְאַחִיד לְהָאִי לְעֵילָא וְאַחִיד לְהָאִי לְתַתָּא, וְהֶכָּא
 מִזְדוּוּגִי דְכַר וְנוֹקְבָא פְּחָדָא, וְאֵינּוּן רוּכְב נַחֲשׁ, רִזָּא
 דְדְכַר וְנוֹקְבָא, וְרִזָּא דָא עֲזֹאוּ"ל.

וּמֵהֶכָּא מִתְפֿרֿשִׁין דְרַגִּין, וְנִפְקִין כַּמָּה סְטָרִין לְעֵלְמָא,
 דְמִתְפֿשֿטִין מֵהֶכָּא, וְשִׁלְטִין עַל עֵלְמָא, וְכִלְהוּ
 סְטָרִי מִסָּאבָא, וְרַבְרַבִּין מִמֶּנּוּ גּוֹ עֵלְמָא. תָּא חֲזִי, עֲשׂוּ
 כַּד נִפְק לְעֵלְמָא, כּוּלִיָּהּ סוּמְקָא כּוּרְדָּא, בְּשַׁעֲרָא כַּגּוּוּנָא
 דְשַׁעֲרִי, וּמִתַּמֶּן אֶלּוּפִין מִמֶּנּוּ תְרִיסִין ^(ס"א תְרִיסִר) דְשִׁלְטִין
 בְּעֵלְמָא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, ^(תהלים קו) אֲשֶׁרִי שְׁמִרִי מִשְׁפָּט, דְנִטְרִי מְהִימְנוּתָא
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִיהוּ
 מִשְׁפָּט. וּבְעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְנִטְרָא דְלֵא יִסְטִי לְאוּרְחָא
 אַחֲרָא, אֶלָּא דִיָּהּ אֵינּוּן מִשְׁפָּט, בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא אִיהוּ מִשְׁפָּט, דְכֹל אַרְחוּי מִשְׁפָּט.

(תהלים קו) עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת, וְכִי בְּכָל עֵת יִכִּיל בַּר נֶשֶׁל
 לְמַעַבְד צְדָקָה. אֱלֹא, מֵאֵן דִּישְׁתַּדֵּל בְּאוֹרְחוֹי
 דְּאוֹרֵייתָא, וְעֵבִיד צְדָקָה עִם אֵינוֹן דְּאַצְטְרִיכוּ לָהּ, דְּכָל
 מֵאֵן דְּעֵבִיד צְדָקָה עִם מִסְכְּנָא, אִסְגִּי תְּהִיא צְדָקָה לְעִילָא
 וְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, מֵאֵן דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּצְדָקָה, תְּהִיא צְדָקָה דְּעֵבִיד,
 סְלִיק לְעִילָא, וּמָטָא לְעִילָא לְהֵהוּא אַתְרָא דִּיעֲקֹב,
 דְּאִיהוּ רְתִיבָא עֲלָאָה. וְאַמְשִׁיף בְּרַכָּאן לְהֵהוּא אַתְרָא,
 מִמְּבוּעָא דְּכָל מְבוּעִין. וּמֵהֵהִיא צְדָקָה, אִמְשִׁיף וְאַרְבֵּי
 בְּרַכָּאן לְכָל אֵינוֹן תַּתָּאִי, וְלְכָל רְתִיבִין וְלְכָל חִילִין,
 וְכִלְהוּ אַתְּבְּרַכָּאן וְאַתּוּסְפִין נְהוּרִין, כְּדָקָא יְאוּת. בְּגִין
 דְּכִלְהוּ אַקְרוּ עֵת, וְדָא הוּא דְּכְתִיב, עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל
 עֵת.

תָּא חֲזִי, בְּזִמְנָא דְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אֵינוֹן
 הוּוּ מְשִׁכֵי בְּרַכָּאן מְלְעִילָא לְתַתָּא, וְכַד נְפָקוּ
 יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא קְדִישָׁא, עָאלוּ תַּחְוֹת רְשׁוּ אַחְרָא,
 וּבְרַכָּאן אַתְּמַנְעוּ מֵעֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב הָוָה תַּחְוֹת רְשׁוּ קְדִישָׁא, כִּיּוֹן דְּנָפַק
 מֵאַרְעָא, עָאל בְּרְשׁוּ אַחְרָא, וְעַד לָא עָאל תַּחְוֹת
 רְשׁוּ אַחְרָא, אַתְּגְלִי עֲלִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחֲלָמָא,
 וְחָמָא כָּל מַה דְּחָמָא, וְאוּלוּ עֲמִיהָ מְלֶאכִין קְדִישִׁין, עַד

דִּיתִיב עַל בִּירָא. וְכִיּוֹן דִּיתִיב עַל בִּירָא, סְלִיקוּ מִיָּא
 לְגַבִּיָּה, וְכֵן הָוּה מִשָּׁה, דְּמִתְמָן אֲזַדְמַנַּת לִיָּה אֶתְתִּיָּה. רְזָא
 דְּמַלְהָ, בִּירָא לָא סְלָקָא, אֶלָּא כַּד חָמָא קְשָׂרָא דִּילִיָּה
 לְאַתְחַבְּרָא בַּהֲדִיָּה.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּל הַנִּי קְרָאֵי קְשִׁיִּין אֶהֱדַדִּי,
 בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר
 שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, וְלִבָּן בְּחָרֹן הָוּה יְתִיב, אֲמַאי נָטִיל
 מִתְמָן, דְּכְתִיב (בראשית כט) וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה
 בְּנֵי קָדָם. וּמִנְלָן דְּבְחָרֹן הָוּה דִּיּוּרִיָּה דְּלִבָּן, דְּכְתִיב, (בראשית
כט) וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מֵאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחָרֹן
 אֲנַחְנוּ. וַיֹּאמֶר הִידְעֶתֶם אֶת לִבָּן בֶּן נַחוּר וַיֹּאמְרוּ יִדְעָנוּ.
 מִשְׁמַע דִּיּוּרִיָּה דְּלִבָּן, בְּחָרֹן הָוּה.

אֶלָּא, יַעֲקֹב אָמַר, אֲנָא בְּעֵינָא לְמִיעַל בְּשְׂכִינְתָא, בְּגִין
 דְּבְעֵינָא לְאַזְדְּוּגָא. אַבָּא כַּד אֶתְנַסִּיב וְשָׁדַר
 לְעַבְדָּא, אֲשַׁכַּח עֵינָא דְּמִיָּא, וְכַדִּין אֲזַדְמַנַּת לִיָּה לְאַבָּא
 אֶתְתָּא. וְהָא בְּאַתְר דָּא, לָא אֲשַׁכַּחנָא לָא עֵינָא וְלָא
 בִּירָא וְלָא מִיָּא, וּמִיָּד וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי
 קָדָם, וְתַמָּן אֲזַדְמַנַּת לִיָּה בִּירָא, כַּדְקָאֲמַרְן, וְאַזְדְּמַנַּת
 לִיָּה אֶתְתִּיָּה.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, חָרֹן תַּמָּן הָוּה וַדַּאי, וְהָאֵי בִּירָא
 בְּחַקְלָא הָוּה. דַּאי לָאוּ הַכִּי, אֲמַאי כְּתִיב, (בראשית כט)

וַתֵּרֶץ וַתִּגַּד לְאָבִיהָ, אֲלֵא בְּגִין דְּהוּה סְמִיךְ לְמַתָּא.
 וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יַעֲקֹב דְּאֻזְדֵּמְנַת לִיה עַל בִּירָא
 אֶתְתָּא, אֲמַאי לָא אֻזְדֵּמְנַת לִיה לָאָה, דְּהָא
 קַיִמָּא לִיה לְיַעֲקֹב כָּל אֵינֹן שְׁבֻטִין. אֲלֵא לָאָה, לָא בַּעַא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזוּוגָא לִיה לְיַעֲקֹב בְּאַתְגְּלִיא,
 דְּכַתִּיב, (בראשית כט) וַיְהִי בַּבֶּקֶר וַהֲנֶהּ הִיא לָאָה, (מכילל) דְּהָא
 קוּדֵם לָכֵן לָא אֶתְגְּלִיא מְלָה.

וְתוּ, בְּגִין לְאַמְשָׁכָא עֵינָא וּלְבָא דְיַעֲקֹב בְּשִׁפִּירוּ דְרַחֵל,
 לְמַעַבְד דִּינִירִיה תַּמּוֹן, וּבְגִינָה (דף קנג ע"ב) אֻזְדֵּוּגַת לִיה
 לָאָה, וְאוּקִימַת כָּל אֵינֹן שְׁבֻטִין. בְּמָה יִדַּע יַעֲקֹב מֵאֵן
 הִיא רַחֵל. אֲלֵא דְאֵינֹן רַעֲיִין אָמְרוּ לִיה, דְּכַתִּיב, (בראשית
 כט) וַהֲנֶה רַחֵל בְּתוֹ בָּאָה עִם הַצֹּאֵן.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב, וַיֹּאמֶר (בראשית כט) אֶעֱבֹדךָ שְׁבַע שָׁנִים
 בְּרַחֵל בְּתַךְ הַקֶּטְנָה, וְכִי מַה דְּעַתִּיה דְיַעֲקֹב דְּלָא
 קָאָמַר עֶשֶׂר יָרְחִין אוֹ שְׁתַּא חֲדָא, אֲלֵא שְׁבַע שָׁנִים
 אֲמַאי. אֲלֵא יַעֲקֹב בְּחַכְמַתָּא עֲבַד. בְּגִין דְּלָא יִימְרוּן,
 דְּבְגִין תִּיאוּבְתָא דְשִׁפִּירוּ דְרַחֵל עֲבַד, אֲלֵא בְּגִין חַכְמַתָּא,
 דְּסִיְהָרָא בְּת שְׁבַע שָׁנִין הִיא. וְכִלְהוּ שְׁבַע שָׁנִין עֲלָאִין,
 שָׂרוּ עָלֶיהָ דְיַעֲקֹב עַד לָא נָסִיב לָהּ לְרַחֵל לְמִיתַב גַּבְהָ
 כְּדָקָא יָאוּת. דְּהָא יַעֲקֹב נָטַל כְּלָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתָּר
 אֶתָּא לְגַבְהָ, בְּגִין לְאַשְׁתַּכַּחא אִיהוּ שָׁמַיִם, וְאִיהִי אֶרֶץ.

וְרִזָּא דְמַלְהָ, וַיְהִיּוּ בְעֵינָיו פְּיָמִים אַחָדִים, מֵאֵי פְיָמִים
אַחָדִים, אֵלָא, כְּלָהּוּ שְׁבַע שָׁנִין שְׁקִיל לֹון בְּעֵינָיו,
כְּאֵינוּן עֲלָאִין. דְּאֵינוּן אַחָדִין דְּלֵא מִתְּפָרְשָׁן, (צ"ה ע"ב)
וְכָלְהוּ חַד, דְּמִתְקַשְׁרֵן דָּא בְּדָא. בְּאַהֲבָתוּ אוֹתָהּ,
לְאַשְׁתַּכְּחָא כְּגִוּוּנָא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, דְּאֶפִּילוּ לָבָן רָמֹז לִיָּה בְּאֵינוּן שְׁבַע, וְלֵא יִדַּע
מֵאֵי קָאֲמַר, דְּפִתַּח וְאָמַר טוֹב, דְּכָתִיב, (בראשית כט)
טוֹב תִּתִּי וְגו'. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָכִי הוּא וְדָאִי, פְּלַח שְׁבַע
שָׁנִין, לְאַזְדוּוּגָא בְּשִׁמְטָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, תָּא חֲזִי,
בְּכָל אֲתַר יוֹבְלָא סְתִים דְּלֵא אֲתַגְלִיא וּשְׁמִטָּה אֲתַגְלִיא.
תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דִּיעַקֵּב פְּלַח שְׁבַע שָׁנִין קַדְמָאִין,
נִפְקָא קָלָא וְאָמַר, יַעֲקֹב, (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם כְּתִיב, עוֹלָם סְתִים דְּלַעֲיִלָּא יוֹבְלָא מִתְּמָן
שִׁירוּתָא. דְּאֵלִין דְּאֵינוּן סְתִימִין, דְּלֵא אֲתַגְלִיא לֹון מִן
יוֹבְלָא אֵינוּן. בְּגִין כֶּךָ אֶסְתִּימוּ מִיַּעֲקֹב, דְּלֵא יִדַּע, דְּחָשֵׁב
דְּהָא מִן שְׁמִטָּה אֵינוּן. וּבְגִין דִּיעַבִּיד שִׁירוּתָא מֵעוֹלָם
דְּלַעֲיִלָּא, אֲתַכְּסִיין מִנִּיהּ, בְּגִין דִּיוֹבְלָא אִיהוּ סְתִים,
וּלְבַתַּר דְּעֶבְרוּ שְׁנֵי יוֹבְלָא דְּאֲתַכְּסִיָּא, עֶבֶד שְׁנֵי שְׁמִטָּה
דְּאֲתַגְלִיין, (פקודי רנ"ו ע"ב) וְאֲתַעֲטַר בְּתַרִּין עֲלָמִין וְאַחִיד לֹון.
תָּא חֲזִי, לָאָה אוֹלִידַת שִׁית בְּנִין וּבְרַתָּא חֲדָא. וְהָכִי
אֲתַחֲזִי, דְּהָא שִׁית סְטַרִּין קַיִימִין עֲלָהּ וְאֵלִין שִׁית,

וּבְרַתָּא חָדָא, בְּרֹזָא עֲלָאָה נְפָקָא. רַחֵל אוֹלִידַת תְּרִין
 צְדִיקִים. וְהָכִי אֶתְחַזִּי, הָא שְׁמִטָּה, דְּבִין תְּרִי צְדִיקִי יִתְבֹּא
 לְעֵלְמִין, דְּכִתִּיב, (תהלים לו) צְדִיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ, צְדִיק
 לְעֵילָא וְצְדִיק לְתַתָּא. צְדִיק לְעֵילָא, מְנִיָּה נְגַדָן מִיִּין
 עֲלָאִין. צְדִיק לְתַתָּא, מְנִיָּה נְבַעָא נּוֹקְבָא מִיָּא לְגַבֵּי
 דְּכוּרָא, בְּתִיאֻבְתָּא שְׁלִים. צְדִיק מְסֻטְרָא דָּא, וְצְדִיק
 מְסֻטְרָא דָּא, כְּמָא דְּדְכוּרָא לְעֵילָא יִתִּיב בֵּין תְּרִי נּוֹקְבֵי,
 הָכִי נְמִי נּוֹקְבָא לְתַתָּא יִתְבֹּא בֵּין תְּרִי צְדִיקִי.

וְעַל דָּא, יוֹסֵף וּבְנֵימִין תְּרִין צְדִיקִין גִּינְהוּ. יוֹסֵף זָכָה
 לְמַהוּי צְדִיק לְעֵילָא, בְּגִין דְּנֻטְרָא אֶת קִימָא.
 בְּנֵימִין אִיהוּ צְדִיק לְתַתָּא, לְאַתְעֻטְרָא שְׁמִטָּה בֵּין תְּרִי
 צְדִיקִי, יוֹסֵף הַצְדִיק, וּבְנֵימִין הַצְדִיק.

וְכִי בְנֵימִין צְדִיק הָוָה, אִין. דְּכָל יוֹמוּי לָא חָטָא בְּהָאִי
 אֶת קִימָא, וְאַף עַל גַּב דְּלָא אֶזְדַּמֵּן לִיָּה עוּבְדָּא
 כְּיוֹסֵף. אִי הָכִי, אַמְאִי אַקְרִי צְדִיק. אֶלָּא כָּל יוֹמוּי דִּיעֻקְב
 הָוָה בְּאַבְלָא דִּיוֹסֵף, לָא שְׁמֵשׁ עֲרִסְיָה. וְאִי תִימָא דְּכַד
 אֶתְנַטִּיל יוֹסֵף מִיעֻקְב, רַבִּיא הָוָה וְלָא נְסִיב. וְאַתְ אִמְרַת
 דְּלָא שְׁמֵשׁ עֲרִסְיָה, אֶלָּא אַף עַל גַּב דְּאַזְדַּוּוּג לְבַתֵּר לָא
 בַּעָא לְשִׁמְשָׁא עֲרִסְיָה.

וְאַנָּן הָכִי תַנּוּן, בְּשַׁעָה דְּשָׂאִיל יוֹסֵף לְבְנֵימִין, אָמַר לִיָּה
 אִית לָךְ אִינְתוּ. אָמַר לִיָּה, אִין. אָמַר לִיָּה אִית לָךְ

בְּנֵינִי, אָמַר לִיה אֵין. וְהִיךְ אַקְרוּנִי, אָמַר לִיה עַל שׁוּם אַחֵי
וְכוּי' (נ"א אָמַר לִיה אֵית לֶךְ בְּנֵינִי, אָמַר לִיה זְמִינִין לִי. וְאִיךְ יִתְקַרְוִן לֶךְ, אָמַר לִיה עַל שׁוּם

אַחֵי וְגו') גִּרְא וְנַעֲמָן וְגו' דְּכָתִיב (בראשית מו) וּבְנֵי בְנֵימִן בְּלַע
וּבְכָר וְגו', וְאֵת אֲמַרְתְּ דְּלֹא שְׁמִשׁ. (ס"א אֵלֹא בַּהֲהִיא שְׁעָתָא).

אָמַר לִיה אֵין, דְּהָא בַּהֲהִיא שְׁעָתָא לֹא הוּוּ לִיה. (ס"א לְבַתֵּר
דִּיִּצָּא מִבֵּית הָאֲסוּרִין הוּוּ לִיה)

וּבְכָר. כַּד עָאֵלוּ לְמִצְרַיִם, הָכִי הוּא וְדַאי, דְּכָל זְמַנָּא
דְּאֲתַאבֵּל יַעֲקֹב עַל יוֹסֵף לֹא שְׁמִשׁ עֲרִסְיָה וְאוֹלִיד בְּנֵינִי.

וְאָמַר בְּנֵימִן, הָא יוֹסֵף אַחֵי, אֵת קִימָא דְּאָבָא הוּוּ. דְּהָא
בְּרִית סִיּוּמָא דְּגוּפָא אִיהוּ, כִּיּוֹן דְּאִיהוּ אֲתַאבִּיד, אָנָּא

אַהָא נְטִיר (דף קנד ע"א) אֲתַרִּיה דְּאַחֵי.

וְאִי תִימָא, הָא בַּהֲהוּא זְמַנָּא דְּאֲתַאבִּיד, לֹא הוּוּ צְדִיק.
דְּצְדִיק לֹא הוּוּ עַד דְּאֲעָרַע עוּבְדָּא בֵּיה. אֵלֹא,

כְּלָהוּ הוּוּ יַדְעֵי מִיַּעֲקֹב. דִּיעֲקֹב הוּוּ יַדַּע דְּאֲתַר דְּאֵ יֵרִית
יוֹסֵף, וּבְגִינֵי כֶּךָ אוֹרִיךְ בְּלָבָן כָּל כֶּךָ עַד דִּיסְתֵּיִם גּוּפָא,

וּמֵאן הוּא סִיּוּמָא דְּגוּפָא, בְּרִית. וְעַל דְּאֵ פְתִיב, (בראשית ל)
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָה רָחֵל אֵת יוֹסֵף וְגו', דְּהָא וְדַאי הַשְׁתָּא

אֲשֶׁתִּלִּים גּוּפָא, כִּיּוֹן דְּגוּפָא אֲשֶׁתִּלִּים, בְּעֵינָא לְמִיזֵל.
וּבְגִינֵי כֶּךָ בְּנֵימִן יַדַּע וְנָטַר אוֹרְחִיה דְּאַחֵי.

כִּיּוֹן דְּאֲתָא לְיוֹסֵף, וְאֲשֶׁתִּכַּח. בְּנֵימִן הָדַר לְבֵיתִיה,
וְשְׁמִשׁ עֲרִסְיָה (אֲזִלִּי וְעָאֵלוּ) וְאוֹלִיד בְּנֵינִי. וְעַל דְּאֵ